

ГЕНІАЛЬНО ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Було це давно, ще за старої Австрії, в 1916 році. В купе першого класу швидкого потягу Львів–Відень їхали чотири пасажири: англієць, німець, італієць. Четвертим був відомий львівський юрист **Богдан Косів**. Розмова велася навколо різних проблем. Нарешті заговорили про мови – чия краща, котрій з них належить світове майбутнє.

Першим заговорив англієць: *«Англія країна великих завойовників і мореплавців, які рознесли славу англійської мови по всьому світі. Англійська мова – мова Шекспіра, Байрона, Дікенса, Ньютона та інших великих літераторів і вчених».*

«Ні в якому разі, – гордовито заявив німець. – Німецька мова – це мова двох великих імперій – Великої Німеччини й Австрії, які займають більше половини Європи. Це мова філософії, техніки, армії, медицини, мова Шіллера, Гегеля. Канта, Ватера, Гейне. І тому, безперечно, німецька мова має світове значення».

Італієць усміхнувся і тихо промовив: *«Панове, ви обидва помиляєтеся. Італійська мова – це мова сонячної Італії, мова музики й кохання, а про кохання мріє кожен. На мелодійній італійській мові написані кращі твори епохи Відродження, твори Данте, Бокаччо, Петрарки, лібретто знаменитих опер Верді, Пуччіні, Россіні, Доницетті. Тому італійській мові належить бути провідною у світі».*

Українець довго думав і нарешті промовив:

«Ви ж по суті нічого не сказали про багатство і можливість ваших мов. Чи могли б ви написати невелике оповідання, в якому б усі слова починалися з тої самої літери?»

– Ні, ні, ні! Це ж неможливо, – відповіли англієць, німець та італієць.

– На ваших мовах неможливо, а нашою – просто. Назвіть якусь літеру, – звернувся Косів до німця.

– Нехай буде П – сказав той.

– Добре. Оповідання буде називатися «Перший поцілунок»:

Популярному перемишлянському поетові Павлові Подільчаку прийшло поштою приємне повідомлення: «Приїздить, пане Павле, – писав поважний правитель повіту Полікарп Паскевич, – погостюєте, повеселитесь».

Пан Павло поспішив, прибувши першим потягом. Підгорецький палац Паскевічів привітно прийняв приїжджого поета. Потім під'їхали поважні особи – приятелі Паскевичів... Посадили пана Павла поряд панночки – премилої Поліни. Поговорили про політику, погоду. Пан Павло прочитав підібрані пречудові поезії. Панна Поліна програла прекрасні полонези Понятовського, прелюд Пуччіні. Поспівали пісень, потанцювали надеспань, польку.

Прийшла пора пообідати. Поставили повні підноси пляшок: портвейну, плиски, пшеничної, підігрітого пунишу, пільзенського пива. Принесли печені поросята, приправлені перцем, півники, пахучі паляниці, печінковий паштет, пухкі пампушки під печеричною підливкою, пироги, підсмажені плецьки. Потім подали пресолодкі пряники, персикове повидло, помаранчі, повні порцелянові полумиски полуниця, порічок. Почувши приємну повноту, пан Павло подумав про панночку. Панна Поліна попросила прогулятися по Підгорецькому парку, помилуватися природою, послухати пташині переспіви. Пропозиція повністю підійшла прихмелілому поетові. Походили, погуляли. Порослий папороттю прадавній парк подарував приємну прохолоду. Повітря п'янило принадними пахоцями. Побродивши по парку, пара присіла під порослим плющем платаном. Посиділи, помріяли, позітхали, пошепталися, пригорнулися.

Почувся перший поцілунок: прощай парубоче привілля, пора поетові приймакувати!

В купе пролунали оплески.

Знайкаватий німець ніяк не міг визнати своєї поразки.

– Ну, а коли б я назвав іншу літеру? – заявив він. – Ну, наприклад, літеру С!

– Я на своїй мові можу укласти не лише оповідання, але й навіть вірш, де всі слова будуть починатися на С. Якщо Ваша ласка, прошу послухати.

САМІТНИЙ САД

**Сонно сипляться сніжинки,
Струмись стомлено сичить.
Стихли струни, стихли співи,
Срібні співи серенад,**

**Сріблом стеляться сніжинки,
Спить самітній сонний сад.
Сипле, стелить сад самітній
Сірий смуток – срібний сніг,**

**Сумно стогне сонний струмись
Серце слуха скорбний сміх
Серед саду страх сіріє.
Сад солодкий спокій снить.**

– Геніально! Незрівнянно! – вигукнули англієць й італієць.

Потім усі замовкли. Говорити не було потреби. ■

Панас Столярчук, професор
(«Українська думка», Лондон)
від **Вальдемара Чарноцького**